

ارائه الگوی فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان (مطالعه موردی: دانشجویان تربیت بدنی)

محمد خاکی نجف آبادی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

شهرام عرفوفزاد

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران.

مینا مستحفظیان

مرکز تحقیقات طب ورزشی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران (نویسنده مسئول).

dr.mostahfezian@gmail.com

مهدی نویدادهم

گروه علوم تربیتی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی، تهران، ایران.

چکیده

هدف پژوهش: یکی از بخش‌های مهم تعلیم و تربیت در سند تحول بنیادین، تربیت بدنی است که به‌عنوان یک پدیده فرهنگی، به دلیل تنوع در کارکردها، اثرات متقابلی بر سایر پدیده‌های فرهنگی و اجتماعی دارد. لذا این تحقیق باهدف طراحی چارچوب فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت‌بدنی دانشگاه فرهنگیان استان اصفهان انجام شد.

روش پژوهش: با استفاده از روش داده بنیاد و نظرخواهی از ۱۵ نفر از خبرگان متشکل از اعضای هیئت علمی و مدرسان پیشکسوت تربیت معلم در سطح آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان و از طریق پرسشنامه باز و مرور بر متون و مطالعات داخلی و خارجی، مدل مفهومی تحقیق طراحی شد.

یافته‌ها: نتایج با بهره‌گیری از کدگذاری باز، محوری و انتخابی، ۱۰۳ مضمون فرهنگی فرعی و ۲۳ مضمون فرهنگی اصلی را شامل شد. **نتیجه‌گیری:** عوامل مؤثر بر چارچوب فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان در قالب مؤلفه‌های علی (شرایط عمومی، مهارت، صلاحیت، ارزشیابی، مشارکت، دانش، شناخت نیازها، کارآموزی و برنامه درسی)، زمینه‌ای (جوسازمانی، شرایط اداری و سازمانی، ارکان)، مداخله‌گر (نقش دولت، تحقیق و توسعه، دوره‌های کوتاه‌مدت، دوره‌های کارآفرینی و دوره‌های دستیاری) و پیامدها (ویژگی‌های معلم دوره‌دیده و حرفه‌ای، تغییر الگوهای جذب، بهره‌گیری از تجربیات، سازندگی، اثربخشی، تدبیر و آینده‌نگری) در قالب یک الگوی پیشنهادی ارائه شد تا دید گسترده‌تری برای سیاست‌گذاران این حوزه فراهم آورد.

کلید واژه‌ها: دانشجو معلمان تربیت بدنی، الگوی فرهنگی توسعه حرفه‌ای، دانشگاه فرهنگیان.

مقدمه

یادگیری اشاره شده است که حوزه پنجم از این حوزه‌های یادگیری مربوط به حیطه سلامت و تربیت بدنی است. برنامه درسی ملی، تربیت بدنی را به عنوان عاملی اساسی و مؤثر در توسعه فردی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و اقتصادی می‌داند و کسب صلاحیت‌های اساسی در این حیطه، دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا ظرفیت‌های جسمی، روحی و روانی خود را بشناسند، به آن عمل کنند و در جهت پرورش آن کوشا باشند. لذا با توجه به اهمیت تربیت بدنی در فرایند تربیت دانش‌آموزان، معلمان تربیت بدنی نیز به عنوان یکی از مهم‌ترین نیروهای انسانی آموزش و پرورش تلقی می‌شوند. تخصص در تربیت بدنی یعنی آشنایی با تئوری‌های حرکت و اهداف و آرمان‌های تربیت بدنی و آگاهی از نحوه تدریس این درس. مشکل عمده امروزه در اجرای برنامه‌های تربیت بدنی در مدارس، این است که معلمان تربیت بدنی به اهداف و مفاهیم حوزه تربیت بدنی چندان اهمیت نمی‌دهند و در بیشتر موارد از مسئولیت خود سر باز می‌زنند و در این زمینه سلیقه‌ای عمل می‌کنند و هدف آنها سرگرم کردن دانش‌آموزان است و حتی بعضاً مشاهده می‌شود که در زنگ ورزش دانش‌آموزان را همراهی نمی‌کنند (طهماسب‌زاده و همکاران، ۱۳۹۶).

بنابراین با توجه به اسناد بالادستی و نیز وضعیت موجود می‌توان مطرح نمود که موفقیت هر نظام آموزشی در درجه اول به میزان موفقیت معلمان آن نظام، بستگی دارد و موفقیت معلمان نیز به میزان توسعه حرفه‌ای و تربیت آنان وابسته است. نتایج تحقیقات مختلف بیانگر آن است که شایستگی‌های حرفه‌ای، نقش اساسی در کارآمدی معلمان به‌ویژه در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد. با وجود این، شواهد و یافته‌های برخی از مطالعات داخلی حاکی از آن است که در بسیاری موارد، معلمان از صلاحیت‌ها و مهارت‌های لازم برخوردار نیستند و صلاحیت معلم در

در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به استقرار بیش از ۱۲ نظام اشاره شده است که تحقق هر یک می‌تواند تجلی بخش تحول بنیادین و نویدبخش آینده مطلوب باشد. یکی از این نظام‌ها استقرار نظام ملی تربیت معلم است (ادهم، ۱۳۹۱). نظام در این سند به معنای دانشگاه فرهنگیان است که باید برای تأمین، تربیت و توانمندسازی منابع انسانی نظام تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران، مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و منطبق بر سند تحول بنیادین گام بردارد (برنامه راهبردی دانشگاه فرهنگیان در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴، ۱۳۹۵). از سویی دیگر در سند تحول بنیادین، یکی از بخش‌های مهم تعلیم و تربیت، تربیت بدنی است که از طریق حرکت و فعالیت‌های بدنی جریان رشد را در تمام ابعاد وجودی انسان تسهیل می‌کند و موجب شکوفایی استعدادها می‌شود و همچنین، به‌عنوان یک پدیده فرهنگی، به دلیل تنوع در کارکردها، اثرهای متقابلی بر سایر پدیده‌های فرهنگی و اجتماعی دارد. توسعه تربیت بدنی و ورزش زمینه‌ساز تأمین و تربیت نیروی انسانی سالم است و بخشی از برنامه‌های توسعه ملی به شمار می‌آید. بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی در سند تحول بنیادین به حیطه تربیت بدنی معطوف است و از آن به عنوان ابزاری مهم برای تعلیم و تربیت یاد شده است که ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی مربیان در قبال خود و دیگران، مراقبت از جسم و روح، پرورش قوای بدنی، استفاده از تفریحات سالم و اوقات فراغت و حفظ شادابی در زندگی است.

همچنین در سند برنامه درسی ملی نیز که در سال ۱۳۹۰ تنظیم شده است، نقشه کلان برنامه درسی و چارچوب نظام برنامه‌ریزی درسی کشور، به منظور تحقق اهداف آموزش و پرورش نظام جمهوری اسلامی ایران تعیین و تبیین شده است. در این سند به ۱۱ حوزه

در حوزه تربیت بدنی در امر تربیت تخصصی - حرفه‌ای دانشجو معلمان با همکاری دانشگاه فرهنگیان ضروریست. چرا که معلمان و مدیران نقطه آغاز و اثرگذار تحول در نظام آموزش و پرورش اند و قادر هستند با دانش و مهارتی که کسب نموده‌اند، چهره سازمان و سیستم آموزشی یک کشور را دگرگون سازند و فضای مکاتب و آموزش را به فضای محبت، پیشرفت و ترقی مبدل کنند و با انتقال میراث فرهنگی به نسل نوجوان و با استفاده از روش‌های مناسب درسی و تربیتی، موجب رشد شخصیتی آنان شوند. بنابراین با توجه به ضرورت توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی که یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های ارزشمند نظام تعلیم و تربیت و معلمان آینده آموزش و پرورش هستند و تحقیقات بسیاری که در حیطه دانشجو معلمان انجام شده ولیکن آن طور که شایسته است به حوزه دانشجو معلمان تربیت بدنی نپرداخته است، این پژوهش درصدد است به این سؤال پاسخ دهد که چارچوب توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی دانشگاه فرهنگیان استان اصفهان چگونه است؟

با توجه به موارد فوق، سازمان دهی تحقیق حاضر به شرح مقابل است. در بخش نخست به مبانی نظری و مرور بر مطالعات داخلی و خارجی انجام شده در حوزه پژوهش پرداخته می‌شود. در مرحله بعد با معرفی روش تحقیق، به ارایه نتایج و بحث پرداخته می‌شود. در پایان نیز جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ارایه خواهد شد.

بیان مساله

امروزه در راستای تحقق تحول در مفهوم توسعه، علمی‌الخصوص در حوزه تعلیم و تربیت و نظام آموزشی، شایستگی‌های معلمان بسیار مورد توجه واقع شده است؛ چراکه معلمان را مجریان برنامه‌های آموزشی می‌دانند که نقش مهمی را در آموزش آینده‌سازان کشور ایفا می‌نمایند. از آنجاکه قرن حاضر، آموزش و پرورش را تنها انتقال میراث از گذشتگان

ایران از حد معقول پایین‌تر است. نتایج پژوهش‌ها در خصوص میزان دانش، توانایی‌ها و نگرش‌های آموزشی شغلی معلمان بیانگر این واقعیت است که تسلط همه جانبه معلمان در زمینه‌های تربیتی و تخصصی حرفه خویش به میزان مطلوب فراهم نمی‌باشد (عصاره و رازی، ۱۳۹۳)؛ بنابراین با توجه به اینکه در حال حاضر معلمان مهارت لازم را در تحقق اهداف نظام آموزش و پرورش ندارند و اگر هم داشته باشند نظام‌مند نیست، باید تغییراتی در آموزش معلمان صورت پذیرد و همچنین برای ارزیابی و بهبود صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، بایستی به شناسایی و بررسی این صلاحیت‌ها پرداخت. لذا لازم است در دانشگاه‌های فرهنگیان تغییرات را با توجه به نیاز مدارس و متقاضیان ایجاد کرد و همین امر محقق را بر آن داشته تا به طراحی چارچوب توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی و ارائه مدلی که قابلیت اجرایی داشته باشد، بپردازد. علی‌رغم اینکه نتایج بسیار زیاد و مفیدی در تحقیقات پیشین در خصوص دانشجو معلمان ارائه شده اما تحقیقی که به نحوی شایسته بر موضوع دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی متمرکز شود، از سوی نگارنده این تحقیق یافت نگردید. لذا امید است انجام این تحقیق بتواند با یافته‌هایی که از مصاحبه با افراد متخصص حاصل شده بهبود و تغییرات مثبتی را در این حوزه حاصل نماید و باینکه مدت‌هاست این رشته به رشته‌های این واحد دانشگاهی اضافه شده، متأسفانه هنوز نتوانسته رویکرد تخصصی و حرفه‌ای تربیت محور را به وزارت آموزش و پرورش القا کند. همچنین با توجه به اینکه طراحی و ارتقای نظام تربیت حرفه‌ای معلمان در آموزش و پرورش با تأکید بر حفظ تعامل مستمر دانشجو معلمان با مدارس و نهادهای علمی و پژوهشی در طی این دوره و فراهم آوردن امکان کسب تجربیات واقعی از کلاس درس و محیط‌های آموزشی حاصل شده است لذا جلب مشارکت دانشگاه‌های برتر

آشنا شوند (بدری گرگری و همکاران، ۱۳۸۹) و از طرفی نیز قدرت تشخیص، حل مسئله و توانایی تصمیم‌گیری از طریق استفاده از تفکر انتقادی و خلاق را فراهم ساخته و بتوانند در طی آموزش‌هایی که دریافت می‌کنند (مانگنا و همکاران^۳، ۲۰۰۵) و از طریق انجام پژوهش که یکی از عمده‌ترین عوامل رشد و توسعه جوامع بشری است و عامل مهم در سرنوشت انسان‌ها است، دست به تجربه بزنند (آقاجانلو و همکاران، ۱۳۹۵). چرا که لازم است با فضا و وظایف اعضای مدرسه آشنا شوند و این مهم جز با برقراری همکاری دانشگاه و مدارس و نخبگان با نظارت دولت حاصل نخواهد شد.

در حقیقت این دوره‌ها فرصتی را برای آموزش و تعلیم معلمان تازه‌نفس ایجاد می‌کند و زمینه‌هایی را برای عملی نمودن انواع دانش، همچون دانش موضوعی^۴، دانش عمل تربیتی^۵، دانش عمل تربیتی موضوعی^۶ که لازمه معلمی است را فراهم می‌کند. چراکه دانش نوین و کاربردی برای دانشجو معلمان امری حیاتی است. در حقیقت دانش موضوعی، همان دانش حرفه‌ای و دانش عمیق یک معلم را شامل می‌شود که شامل؛ آگاهی از مفاهیم، نظریه‌ها، ایده‌ها در زمینه محتوای رشته، فرایندها، شیوه یا روش‌های تدریس و یادگیری و دانش عمل تربیتی معلمان می‌باشد. تدریس هدفمند، توانایی معلم برای انتقال محتوای درسی به دانش‌آموزان از راه تلفیق دانش موضوعی و دانش تربیتی، همراه با استراتژی‌های قابل درک برای دانش‌آموزان (ارائه ساختار، تدریس با شور و اشتیاق، داشتن نگرش مثبت، داشتن ذکاوت، رعایت ادب در هر حالتی، یادگیری سرگرم‌کننده) می‌باشد؛ که در آن، موضوعات و مسائل یا مباحث ویژه، منطبق با علایق و توانایی‌های یادگیرندگان برای آموزش و تدریس سازمان می‌یابند. لذا در این دانشگاه‌ها با مدنظر قرار دادن رشد و توسعه اقتصادی؛ به آموزش سرمایه انسانی

ندانسته و آن را به رشد و تحول همه‌جانبه در راستای جسمی، ذهنی، عاطفی اجتماعی و اخلاقی سوق داده است، تمام این موارد، جامعه آموزشی را نیازمند معلمانی کرده است که تا حدودی الگو و اسطوره دانش‌آموزان باشند، یعنی افرادی علاوه بر سرآمد بودن در تمامی موارد ذکرشده با آشنایی و پایبندی به سند بنیادین آموزش و تعهد در راستای دستیابی به اهداف و رسالت دستگاه نظام آموزش و پرورش در راستای همگام شدن با تغییراتی که گویای بروز تحولات اجتماعی و انباشته شدن تجارب و دستاوردهای مختلف از یک‌سو و عرضه نتایج حاصل از پژوهش‌هایی که پیرامون بازدهی اقتصادی - اجتماعی سرمایه‌هایی که صرف تعلیم و تربیت می‌شود از سوی دیگر، سبب شده مفهوم توسعه، دستخوش تحول شود که از طرفی سابقه اقتصادی داشته باشد و از طرفی دیگر نیز از سابقه انسانی برخوردار باشد. در همین راستا نمی‌توان نقش دانشگاه را به‌عنوان متولیان اصلی تربیت و پرورش منابع انسانی متخصص در جامعه نادیده گرفت (اکبری و همکاران، ۱۳۹۴). در مورد دانشجو معلم که مراکز تربیت معلم آن را باب نمودند و در حقیقت چیزی جز تجهیز نمودن دانشجویانی نیست که تمایل به تدریس و معلم شدن را دارند، یافته‌ها حاکی بر این است که؛ توجه به دانشجو معلم به حوالی سال‌های ۲۰۰۱ می‌رسد، یعنی درست زمانی که طرح ملی آموزش عالی آمریکا، توسط سیاست‌گذاران تربیتی مطرح شد و به مجوز نمودن دانشجو معلمان اشاره نمود و اینکه باید افرادی غربال و سنجش شده و استخدام گردند که از تفکر انتقادی^۲ بهره‌مند باشند و لازمه این امر نهادهای آموزشی متناسب با اهداف می‌باشند که به منظور تربیت افرادی جهت تحصیل و کسب آموزش در حد عالی، کسب مهارت‌های اولیه، با توجه به اولویت‌های (از ساده به مشکل) در نظر گرفته‌شده در طی دوره‌های آموزشی (کارورزی) بادانش و مهارت‌های شغل معلمی

بهتری در زمینه طراحی و عملیاتی ساختن توسعه حرفه‌ای اقدام کنند. در این راستا آموزش و پرورش بر آن شد که بتواند افراد تحت تعلیم خود را برای زندگی بهتر و بهتر زیستن آماده سازد. از آنجاکه حیات آموزش و پرورش پویا در اختیار معلمان و خصوصاً معلمان متعهد و متخصص است. لازم است از معلمانی که قادرند در تربیت نسل امروز دخیل باشند، استفاده گردد (جعفریان، آقاجانی، ۱۳۹۳). با توجه به اینکه معلم کارگزار اصلی تعلیم و تربیت و روح نظام آموزشی هر کشوری است و با کوشش خردمندانه اوست که اهداف متعالی نظام آموزشی کشور محقق می‌شود. آنچه کودکان، نوجوانان و جوانان در مدرسه کسب می‌کنند، متأثر از خصوصیات، کیفیات، شایستگی‌های علمی، فرهنگی، دینی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی معلمان است (وود^۹، ۲۰۰۴). دوکو^{۱۰} در این خصوص درباره اهمیت نیروی انسانی و آموزش می‌گوید: ما نه منبع طبیعی داریم و نه هیچ قدرت نظامی، ما فقط یک منبع در اختیار داریم و آن چیزی جز ظرفیت ابداع مغزهایمان نیست. این منبع پایان‌ناپذیر را باید بسط داد، تربیت کرد، تمرین داد و مجهز ساخت. این قدرت دفاعی خواه‌ناخواه در آینده نزدیک، گران‌بهارترین و خلاق‌ترین ثروت همه بشریت خواهد بود (جعفریان و آقاجانی، ۱۳۹۳). شایستگی هر نظام آموزشی به میزان شایستگی معلمان آن نظام و کیفیت نظام آموزشی به کیفیت معلمان آن جامعه وابسته است.

توسعه حرفه‌ای^{۱۱} معلمان عبارت است از: «فرایندها و فعالیت‌های طرح‌ریزی شده به منظور افزایش دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های حرفه‌ای معلمان تا بتوانند موجب بهبود یادگیری دانش‌آموزان شوند» (گاسکی^{۱۲}، ۲۰۰۰). این تعریف دامنه وسیعی برای توسعه حرفه‌ای معلمان قائل است، با این حال رویکردهای جدید نسبت به توسعه حرفه‌ای، طرفدار یادگیری مادام‌العمر بوده و یادگیری حرفه‌ای را مداخله‌ای کوتاه‌مدت نمی‌دانند،

خود و ارائه‌ی مجموعه‌ای از دانش‌ها، مهارت‌ها و ویژگی‌هایی پرداخته که سبب افزایش بهره‌وری، گسترش و تعمیق تجارت داخلی و خارجی، تحولات تکنولوژیکی و بقاء بلندمدت سازمان گشته و به همین منظور، با توجه به تغییرات چشمگیر در دنیای آموزش و تشدید عرصه رقابت در جهان امروزی، سازمان‌ها بیش از گذشته به دنبال جذب، حفظ و توسعه افرادی خلاق، منعطف و پویا بوده که با ملاک قرار دادن عقاید فرانسیس بیکن^۷ و اقتصاد دانایی محور^۸، به توسعه و سرمایه‌گذاری بر روی منابع انسانی از طریق آموزش پرداخته است؛ زیرا امروزه، توسعه، نیروی حرکت خود را از مغزها می‌گیرد و این‌ها همان؛ دانشمندان متخصص و کارورزان خلاق هستند که دانش آنان، پایه جدید ثروت در عرصه رقابت است (زجاجی، ۲۰۱۵)؛ بنابراین با باور به نقش اساسی نظام‌های تعلیم و تربیت در توسعه، ترقی و کمال جامعه از طرفی، باید به پیش نیاز بودن تحول در نظام‌های آموزش و پرورش برای نیل به تحول و توسعه کشور ایمان آورد که این امر بر عهده نظام آموزش و پرورش است. بدین منظور در راستای تحقق آرمان‌های نظام آموزش و پرورش، از آموزش دانشجو معلمان در اشکال مختلف کارورزی استفاده نموده، چرا که معلم کارگزار اصلی تعلیم و تربیت است و اهداف این نظام در ابعاد مختلف و درنهایت باید به واسطه‌ی او محقق شود. لذا بایستی تمامی شعارها و آرمان‌های نظام تعلیم تربیت بر معلم را به‌عنوان نقطه اتکای هر تغییر و تحولی دانست که در گرو ارتقای سطح دانش، مهارت، رفتار و بینش منابع انسانی آن محقق می‌گردد.

پس از طراحی برنامه‌های توسعه حرفه‌ای و انتخاب مدل مناسب برای این فعالیت‌ها، باید با شناخت عوامل مؤثر در توسعه حرفه‌ای، تمهیدات لازم را مهیا کرد چرا که، شناسایی عوامل مؤثر در توسعه حرفه‌ای به مدیران و برنامه‌ریزان این امکان را می‌دهد که بتوانند با دید

دانشگاه فرهنگیان، تربیت معلم فکور و شایسته هست و معلم به عنوان نقطه ثقل آموزش و پرورش و مجری اصلی برنامه‌های درسی آموزش و پرورش، لازم است از شایستگی‌های حرفه‌ای برخوردار باشد (فتیحی و همکاران، ۱۳۹۷).

یکی از بخش‌های مهم تعلیم و تربیت، تربیت بدنی است که از طریق حرکت و فعالیت‌های بدنی جریان رشد را در تمام ابعاد وجودی انسان تسهیل می‌کند و موجب شکوفایی استعدادها می‌شود و همچنین، به عنوان یک پدیده اجتماعی، به دلیل تنوع در کارکردها، اثرهای متقابلی بر سایر پدیده‌های اجتماعی دارد. توسعه تربیت بدنی و ورزش زمینه‌ساز تأمین و تربیت نیروی انسانی سالم است و بخشی از برنامه‌های توسعه ملی به شمار می‌آید (احسانی و همکاران ۱۳۹۳). همچنین، گسترده‌ترین بخش ورزش، ورزش تربیتی است که در پرورش فرد از پایین‌ترین سطح آموزشی یعنی دوره‌های پیش‌دبستانی تا دبستان، متوسطه و دانشگاه در زمینه‌های مختلف جسمی، روانی و تحصیلی مؤثر است. معلمان تربیت بدنی در مدارس از عناصر مهم اجرای ورزش آموزشی هستند که در جایگاه پایه‌گذاران ورزش کشور بر تمام بخش‌های ورزشی بسیار تأثیرگذارند و توسعه حرفه‌ای آنان، ضروری به نظر می‌رسد. در حقیقت، تربیت بدنی به عنوان ابزاری مهم در جهت ارائه‌ی فعالیت‌های بدنی به کودکان و نوجوانان شناخته شده است. معلمان تربیت بدنی نقش مهمی در تکامل رفتار، نگرش، مهارت‌ها و دادن اطلاعات مورد نیاز برای انجام فعالیت بدنی به دانش‌آموزان دارند (همتی‌نژاد و همکاران ۱۳۸۸) با توجه به اهمیت تربیت بدنی، معلمان تربیت بدنی نیز به عنوان یکی از مهم‌ترین نیروهای انسانی آموزش و پرورش تلقی می‌شوند (حقیقی، رعنائی، ۱۳۷۶).

اهمیت و هدف پژوهش

مرور بر مبانی نظری و مطالعات پیشین حاکی از

بلکه توسعه حرفه‌ای معلمان را فعالیتی بلندمدت می‌دانند که دامنه آن از آموزش معلمان در دانشگاه تا دوره‌های ضمن خدمت فردی معلمان را دربرمی‌گیرد. تحقیقات نشان داده که با افزایش مهارت‌های عمومی و اختصاصی معلمان، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز افزایش می‌یابد؛ بنابراین توسعه حرفه‌ای معلمان، نقش حیاتی در فعالیت‌های اصلاحی مدارس دارد. علاوه بر این، لازمه موفقیت، تلاش‌های انجام‌شده در زمینه بهسازی آموزش و پرورش، توسعه حرفه‌ای و افزایش دانش و مهارت معلمان است (ریچر و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۱). موضوع تربیت و تأمین معلمان، از مهم‌ترین مؤلفه‌های مورد توجه صاحب‌نظران، برنامه‌ریزان و متخصصان آموزش و پرورش است. این موضوع، نقش تعیین‌کننده‌ای در کیفیت نظام تعلیم و تربیت دارد و می‌تواند یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه در کشور باشد. توسعه در کشور با خلاقیت و نوآوری در منابع انسانی، ارتباط ویژه‌ای دارد. آموزش و پرورش کشور نیز در پی اصلاح و غنا بخشیدن به توسعه برنامه‌های تربیت معلم همواره در صدد انتخاب ویژگی‌هایی است که ناظر به کسب شایستگی‌های لازم برای معلمان باشد (ریاضی و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین در سند تحول به استقرار بیش از ۱۲ نظام اشاره شده است که تحقق هر یک می‌تواند هم تجلی تحول بنیادین و نویدبخش آینده مطلوب باشد و هم استمرار و استقرار تحول بنیادین را نهادینه کند. یکی از این نظام‌ها، استقرار نظام ملی تربیت معلم می‌باشد. (ادهم، ۱۳۹۱) نظام مقصود، دانشگاه فرهنگیان است که باید در گستره ملی، با هویت مأموریت‌گرای حرفه‌ای، برای تأمین، تربیت و توانمندسازی، منابع انسانی نظام تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و منطبق بر سند تحول بنیادین گام بردارد (برنامه راهبردی ۱۴۰۴، ۱۳۹۵) مأموریت

۳- شناسایی پدیده محوری فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی

۴- شناسایی راهبردهای فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی

۵- شناسایی مؤلفه‌های مداخله‌گر فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی

۶- شناسایی پیامدهای فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی

ادبیات پژوهش

امروزه در راستای تحقق تحول در مفهوم توسعه^۴، علی‌الخصوص در حوزه تعلیم و تربیت و نظام آموزشی، شایستگی‌های معلمان بسیار مورد توجه واقع شده است؛ چرا که معلمان را مجریان برنامه‌های آموزشی می‌دانند که نقش مهمی را در آموزش آینده‌سازان کشور ایفا می‌نمایند. از آنجا که قرن حاضر، آموزش و پرورش را تنها انتقال میراث از گذشتگان ندانسته و آن را به رشد و تحول همه‌جانبه در راستای جسمی، ذهنی، عاطفی اجتماعی و اخلاقی سوق داده است، تمام این موارد، جامعه آموزشی را نیازمند معلمانی کرده است که تا حدودی الگو و اسطوره دانش‌آموزان باشند، یعنی افرادی علاوه بر سرآمد بودن در تمامی موارد ذکر شده با آشنایی و پایبندی به سند بنیادین آموزش و تعهد در راستای دستیابی به اهداف و رسالت دستگاه نظام آموزش و پرورش در راستای همگام شدن با تغییراتی که گویای بروز تحولات اجتماعی و انباشته شدن تجارب و دستاوردهای مختلف از یک‌سو و عرضه نتایج حاصل از پژوهش‌هایی که پیرامون بازدهی اقتصادی - اجتماعی سرمایه‌هایی که صرف تعلیم و تربیت می‌شود از سوی دیگر، سبب شده مفهوم توسعه، دستخوش تحول شود که از طرفی سابقه اقتصادی داشته باشد و از طرفی دیگر نیز از سابقه انسانی برخوردار باشد. در همین راستا نمی‌توان نقش دانشگاه را به عنوان متولیان اصلی تربیت و

این است که مطالعات پیرامون دانشجو معلمان در سه دسته قرار می‌گیرند. دسته اول مطالعاتی که دارای هدف مشترکی هستند، به عبارتی این مطالعات به صورت کامل به بحث تربیت معلم و شایستگی معلم و یا به جنبه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان پرداخته‌اند. دسته دوم مطالعاتی هستند که به منظور ارزیابی ساختار و برنامه‌های تربیت معلم و وضعیت موجود انجام گرفته است. پژوهش‌هایی نیز راجع به ادراک و نگرش معلمان از شایستگی حرفه‌ای و ارتباط شایستگی حرفه‌ای با پیشرفت تحصیلی و موفقیت معلم انجام گرفته است. این مطالعات دسته سوم پیشینه پژوهشی هستند. نتایج این مطالعات نشان می‌دهد که شایستگی حرفه‌ای معلمان بر شیوه تعامل آنان با دانش‌آموزان و نحوه تدریس آنان اثرگذار است. مطالعات نظری نیز از نتایج این مطالعات حمایت می‌کند. به عبارتی هرچقدر معلم از توان علمی بیشتری برخوردار باشد، از توان بیشتری برای پاسخگویی به سؤالات دانش‌آموزان و شیوه آموزش وی از عمق بیشتری برخوردار است. بنابراین با توجه به اهمیت و جایگاه معلمان در تربیت نسل‌های آینده‌ساز کشور بایستی برخی فعالیت‌های زمینه‌ساز تربیت این نسل به عنوان یکی از عوامل اثرگذار بر توانمندی آنها مورد توجه قرار گیرد. از این‌رو در این مطالعه این امر موردتوجه قرار گرفته است.

اهداف تحقیق

هدف اصلی

ارائه الگوی فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان (مطالعه موردی: دانشجویان تربیت بدنی)

اهداف فرعی

- ۱- شناسایی مؤلفه‌های علی فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی
- ۲- شناسایی مؤلفه‌های زمینه‌ای فرهنگی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی

پرورش منابع انسانی متخصص در جامعه نادیده گرفت (اکبری و همکاران، ۱۳۹۴).

لازمه به‌سازی آموزش و پرورش، موفقیت و تلاش‌های انجام شده در زمینه توسعه حرفه‌ای و افزایش دانش و مهارت معلمان، است. لذا سازمان‌های مسئول در این حیطه می‌بایست به طور پیوسته به این امور توجه و شرایط لازم را جهت دستیابی به یادگیری مداوم فراهم سازند؛ چرا که این امر رابطه متقابلی با کیفیت یادگیری دانش‌آموزان دارد. به عبارتی بذر مهارتی که در معلم کاشته می‌شود در توانمندی و بازخورد دانش‌آموزانش نمود پیدا می‌کند. پس لازم است به مواردی همچون؛ تغییر در فرآیند آموزش که تمام جهان را تحت تأثیر قرار داده توجه نمود، چرا که معلمان در این اعصار در جهانی متلاطم قرار دارند که گاه در خلل تدریس با برخی از این امواج برخورد کرده و لازمه مواجهه با آن قدرت کافی است که نشست گرفته از؛ دانش کافی و قضاوت بالا است. لذا اگر معلمان مجهز به چنین سلاح‌هایی نباشند، آینده آموزشی خود را به مخاطره و شاگردان را به ورطه ناآگاهی روانه می‌سازند. ولیکن از طرفی فاکتورهایی چون؛ فرهنگ‌ها، تفاوت‌های فردی و عوامل ژنتیکی را نمی‌توان در این مسیر نمی‌توان نادیده گرفت (برنزفورد^{۱۵} و همکاران، ۲۰۰۵) و نیز در این مرحله نمی‌توان توسعه حرفه‌ای را که عامل مهمی در شناخت این موارد است را نادیده پنداشت. واژه‌ای که در چند دهه اخیر با تمایز بین دو مفهوم شغل و حرفه نمود پیدا کرده و جامع‌تر از شغل است، مناسبات اجتماعی فرد در بستر یک شغل را نیز در برمی‌گیرد، سبب بروز دانش و مهارت‌های تخصصی در افراد شده و از طرفی نیز سبب شناسایی دیگران و انجام فعالیت‌های تخصصی می‌گردد. آموزش‌های طولانی‌مدت، دارا بودن اصول و قواعد رسمی نوشته‌شده، ارتباط نزدیک‌تر حرفه‌ها به علم از جمله تفاوت‌های بارز آن با مشاغل

است. حرفه دارای ابعاد فنی (دانش و مهارت‌های خاص)، ابعاد اقتصادی (مشمول بر کسب درآمد)، ابعاد اجتماعی (شرکت در یک جمع که حداقل در یک ویژگی به‌عنوان مثال تخصص همخوانی داشته باشند)، ابعاد سیاسی (ربط یک حرفه به حوزه عمومی و نیازهای جامعه به‌صورت کلی و یا همان مسئولیت مدنی و سیاسی حرفه‌ها و در نهایت ابعاد فرهنگی (که نوع و شیوه خاصی از ارتباطات میان افراد درون و برون حرفه‌ای را در ارزش‌ها و هنجارهای خاص خود به وجود آورده است را شامل می‌شود (یوسفی مقدم، ۱۳۹۴). همان‌طور که در پیش‌تر اشاره شد، برای مهیاکردن توسعه حرفه‌ای اثربخش، متغیرهای زیادی وجود دارند که در مدرسه باید توسط مسئولان مدرسه مورد توجه قرار گیرند که از منظر کنت^{۱۶} در ۲۰۰۴، این متغیرها شامل عقاید معلمان، جو مدرسه و حمایت‌های در دسترس مدرسه است. در نهایت مدیران باید بر ارتباط توسعه حرفه‌ای اثربخش با کیفیت معلمان به منظور موفقیت و افزایش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تمرکز کنند.

جایگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی در تعلیم و تربیت، به خاطر توجه به سلامتی و تندرستی و حفظ نشاط جامعه همیشه مورد توجه بوده است (ریابول^{۱۷}، ۲۰۱۸) و با توجه به استقبال مردم از آن تصمیم گرفته شد در چند سال اخیر به جمع رشته‌های تخصصی دانشگاهی در رشته‌های علوم انسانی اضافه شده و با هدف تربیت معلمان تربیت بدنی مفید درگرو آموزش مناسب در دانشگاه‌ها می‌باشد که رشد دهنده رسالت تربیت بدنی است (بیلدیز و کانگالدیز^{۱۸}، ۲۰۱۶). لذا با توجه به این رسالت لازم است معلم در این پست فردی سالم از همه جهات بوده و حرفه‌ای باشد که دانشگاه فرهنگیان با ایجاد محیطی در همین راستا و به منظور فراهم آوردن مریبان و معلمان باتجربه و حرفه‌ای و در راستای کمک به رشد و تعالی آموزش و پرورش به

تربیت معلمان حرفه‌ای پرداخته تا بتوانند در آموزش از به روزترین یافته‌ها و متدها استفاده نموده و باهدف تأمین نیروی حرفه‌ای ایجادشده بعد از اتمام دوره تحصیل یا در خلال آن جذب بازار کار شود و درآمدزایی داشته باشد. نیروهایی که بتوانند با ارائه بهترین‌ها در این به سازی کشور نقش داشته و کشور را به تعالی رهسپار سازند. توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان در راستای کسب صلاحیت در مواجهه با دانش تخصصی، اصول اخلاقی و رفتاری، دانش فناورانه، مهارت تفکر و مهارت حرفه‌ای حاصل می‌شود. معلمان از طرق متفاوت می‌توانند به سمت توسعه حرفه‌ای حرکت کنند: الف) مطالعات اختصاصی ب) فعالیت‌هایی در محل کار، ج) رویدادهای دیگر مانند؛ سخنرانی‌ها، سمینارها کنفرانس‌ها و نیز دوره‌های آموزش رسمی. در حقیقت توسعه حرفه‌ای از تغییر بحث می‌کند. تغییر در آنچه معلمان درباره تدریس و یادگیری می‌دانند و به آن اعتقاد دارند و آنچه می‌توانند در کلاس درس انجام دهند. نو^{۱۹} (۲۰۱۰) بیان می‌کند که اجتماع یادگیری جایی است که تمامی شرکت‌کنندگان معلمان مدیران والدین و دانش‌آموزان در فرایند تدریس درگیر می‌شوند تا کشف کنند که اولویت‌های یادگیری دانش‌آموزان چگونه از طریق حواس یا رفتار آنها مشخص می‌شود. باید برای اطمینان از نتایج توسعه حرفه‌ای با ارزشیابی جامع و کاملی از این فعالیت‌ها همراه باشد (حجازی و همکاران، ۱۳۸۸). با توجه به موارد فوق، در ذیل به مرور مبانی تجربی مرتبط با موضوع توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان پرداخته شده است:

پیشینه پژوهش

در خصوص موضوع تحقیق حاضر برخی مطالعات داخلی و خارجی به شرح ذیل مورد بررسی قرار گرفته‌اند: بدری گرگری و همکاران (۱۳۸۹) در تحقیق خود از نوع طرح عاملی و با مشارکت ۹۳ نفر از

کارگیری سیاست‌های گزینشی کارا و اثربخش، برگزاری رویدادهای ورزشی، اصل فرایندهای درون‌سازمانی، برنامه‌ریزی، آموزش کاربردی (و پیامدها) کاهش ناهنجاری‌ها، افزایش سلامت جسمانی و روانی، بهبود نگرش به ورزش، کشف استعداد، ایجاد انگیزه، گسترش ورزش، توسعه حرفه‌ای طبقه‌بندی شد. سومانتری و انگر^{۲۰} (۲۰۱۷) به تعیین رابطه بین انگیزه موفقیت و شایستگی حرفه‌ای با توجه به عملکرد معلمان در مدارس ابتدایی در مرکز جاوا پرداختند. نتایج حاصل از مطالعه نشان می‌دهد که بین انگیزه موفقیت و عملکرد کاری معلمان ابتدایی رابطه مثبت و معنی‌داری با ضریب همبستگی ۹۶ وجود دارد. بین صلاحیت حرفه‌ای و عملکرد معلمان ابتدایی رابطه معنی‌دار مثبت با ضریب ۹۷ وجود دارد. بین انگیزه پیشرفت و شایستگی حرفه‌ای معلمان (هم) و عملکرد معلمان ابتدایی رابطه معنی‌دار مثبت با ضریب همبستگی ۹۸ وجود دارد. اربوول^{۲۱} (۲۰۱۷) در مطالعه‌ای با تجزیه و تحلیل استاد حقوقی و ادبیات علمی مطرح نمودند ساختار صلاحیت معلم بر اساس وضعیت رویکرد کار کردی به عنوان مجموعه‌ای از اجزا مشخص شده است: دانش روانشناسی و آموزش، توانایی‌ها، مهارت‌ها، انگیزش درونی، نگرش‌ها، ارزش‌های اخلاقی و معنوی، تجارب، سازنده، دانش سازمانی، ارتباطی، تحلیلی، خلاق، قدرت پیش‌بینی، اطلاعاتی، مهارت‌های آموزشی و غیره. صلاحیت معلم به وسیله واژه‌های مختلفی توصیف شده است. ماهیت آن به وسیله اصطلاح صلاحیت حرفه‌ای و پداگوژیک شناخته شده است که شایستگی معلم به عنوان یک شخصیت کامل متعلق به معلم حرفه‌ای خاص را توصیف می‌کند؛ و به عنوان ابزاری برای رسیدن به اهداف آموزشی و انجام وظایف آموزشی و معیاری برای رشد حرفه‌ای معلمان می‌باشد. علی‌رغم تفاوت‌ها در درک ماهیت و پیش‌درباره ساختار شایستگی

معلمی دانشجو معلمان به بهترین شکل استفاده شود. جعفری و همکاران (۱۳۹۶) در مطالعه خود نشان دادند که الگوی توسعه حرفه‌ای معلمان ابتدایی مدارس استثنایی شامل سه مؤلفه محتوا، زمینه و فرایند است. مؤلفه محتوا با بیشترین بار عاملی در جایگاه اول و مؤلفه‌های زمینه و فرایند در مرتبه‌های بعدی قرار داشتند. شاخص پیش‌بینی کنندگی حاکی از آن بود که مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای از قدرت بالایی برای پیش‌بینی توسعه حرفه‌ای معلمان برخوردارند. ایشان برای تحلیل داده‌های کیفی از روش تحلیل مضمون و برای تحلیل داده‌های کمی از روش حداقل مربعات جزئی استفاده کرده است. شیرازی‌نژاد (۱۳۹۸) به شناسایی عوامل توسعه حرفه‌ای مدیران مدارس مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش پرداخته که نتایج حاصل را در ۱۲ مقوله به شرح زیر دسته‌بندی کردند؛ ۱- مدیریت بر یادگیری و آموزش، ۲- ایجاد محیط یادگیری مساعد، ۳- ارزیابی و برنامه درسی، ۴- ترسیم چشم‌اندازها، ۵- بهبود مستمر مدرسه، ۶- ارتباطات اثربخش و همکاری، ۷- رابطه با جامعه و ذینفعان، ۸- مدیریت منابع، ۹- هدایت و رهبری افراد و گروه، ۱۰- اخلاق حرفه‌ای، ۱۱- اصول و هنجارهای اخلاقی اسلامی، ۱۲- توسعه حرفه‌ای کارکنان. رستمی و همکاران (۱۳۹۹) در تحقیقی ۱۱۱ مفهوم اولیه و ۳۳ مفهوم اصلی به دست آمد که (شرایط علی) در قالب مدل پارادایمی شامل مقوله محوری و هماهنگی، فرهنگ، توسعه حرفه معلمی، کسب تجربه، توسعه حرفه تربیت بدنی (عوامل زمینه‌ای) آشنایی با فناوری اطلاعات، فراهم کردن امکانات، محیطی، حمایت مسئولان، توصیف شخصیتی مربیان (شرایط مداخله‌گر) عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی، هدف‌گذاری، زیرساخت، روانشناسی و ساختار سازمانی (راهبردها) تمرکزگرایی، تخصیص منابع، شایسته‌سالاری، فرهنگ‌سازی، توانمندسازی، به

داده بنیاد است، زیرا تنها با بهره‌گیری از این روش است که مؤلفه‌هایی شناسایی می‌شوند و بعد از گسترش مرحله به مرحله این مؤلفه‌هاست که به تئوری می‌رسند و بر این اساس محققان در میدان تحقیق به جمع‌آوری داده‌ها و ظهور نظریه می‌رسند (کلاکی، ۱۳۸۸). مهربانی و همکاران در ۱۳۹۰ به نقل از پاول در این خصوص اظهار نموده‌اند که؛ این تقریباً تنها روشی است که از طریق آن، مفاهیم و فرضیه‌ها و قضایا به جای بهره‌وری و استنتاج از پیش فرض‌های قبلی در تحقیقات و مفروضات پیشین از برقراری تعامل با مشارکت‌کنندگان که در اینجا (جمعی از نخبگان، اعضای هیئت علمی متخصصان و اساتید، تحصیل‌کنندگان و فعالان موفق) حاصل می‌شود (استراوس و کوربین^{۲۴} ذکر شده در دانایی فرد ۱۳۹۴)؛ و در حقیقت به دلیل اینکه نظریه‌ها و تحقیقات زیادی با این مضمون (دانشجو معلمان رشته تربیت‌بدنی) در کشور حاصل نشده و در رساله‌ها و مقالات خارجی هم مطالب زیادی در دست نیست؛ بنابراین لازم است با استفاده از مصاحبه با بزرگان در خصوص موضوع مورد تحقیق بتوان اطلاعات لازم را کسب کرد و از آن در تحقیق کمی نیز استفاده نمود.

جامعه آماری این پژوهش در بخش کیفی با توجه به موضوع و عنوان تحقیق همان‌طور که گویای امر است، متشکل از ۱۵ نفر از اعضای هیئت‌علمی و مدرسان پیشکسوت تربیت‌معلم در سطح آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان اصفهان بود و برای تعیین نمونه‌های این پژوهش و تعیین گروه نمونه در تحقیق از روش نمونه‌گیری غیر تصادفی هدفمند و روش گلوله برفی استفاده شد، چراکه این روش در نمونه‌گیری‌های غیر احتمالی، زمانی کاربرد دارد که به دلیل اینکه آگاهی چندانی از افرادی که می‌توانند در امر تحقیق کمک نمایند در دست نبود از این روش استفاده شد و برای شناسایی افراد متخصص در زمینه خاص

معلمان، تقریباً تمام پژوهشگران بر این واقعیت توافق دارند که عوامل پرورش یک معلم بسیار شایسته عبارت‌اند از آموزش پداگوژیک با سطح بسیار بالا، آموزش حرفه‌ای و توسعه حرفه‌ای مادام‌العمر. موسسه استرالیا برای آموزش و رهبری مدرسه (AITSL، ۲۰۱۱) و هو و نورث^{۲۲} (۲۰۱۵) به شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان به عنوان عامل اصلی کیفیت تربیت معلم استرالیا پرداخته‌اند. موخو پادی^{۲۳} (۲۰۱۴)، در مطالعه خود شاخص‌های اثرگذار بر کیفیت تربیت آماده‌سازی را برشمرده است. این شاخص‌ها شامل طراحی برنامه درسی در دو بعد تئوری و عمل (کارورزی و کارآموزی)، تبادل برنامه درسی (تهیه و توزیع برنامه جهت آشنایی و درخواست همراهی) ارزیابی دانشجویان (کامل و مستمر)، تحقیق در تربیت معلم (تحقیق در مؤلفه‌های تدریس اثربخش، ارزیابی برنامه درسی، جوسازمانی و تأثیر آنها بر عملکرد معلم)، پذیرش معلم (راهبردها و نحوه عمل) و برنامه کارورزی به عنوان هسته اصلی برنامه‌های تربیت معلم مهم‌ترین شاخص‌ها معرفی شده‌اند. کانتر و همکاران (۲۰۱۳) دانش محتوای آموزش معلمان، اعتقادات حرفه‌ای، انگیزش کار و خود تنظیمی را به عنوان جنبه‌های صلاحیت حرفه‌ای معلمان بررسی کردند. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که دانش محتوای آموزشی معلمان، علاقه‌مندی (شور و شوق) به تدریس و مهارت خودتنظیمی بر کیفیت آموزش و از سوی دیگر یادگیری دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار داده است. در مقابل توانایی علمی عمومی معلمان بر آموزش آنها تأثیر ندارد.

روش پژوهش

با توجه به اینکه در این پژوهش هدف طراحی مدل و چارچوبی از توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان رشته تربیت بدنی دانشگاه فرهنگیان است در این بخش از پژوهش بهترین روش برای این منظور روش تحقیق

جریان تحلیل داده‌ها، این فرصت را فراهم نمود که با مکتوب نمودن نکته‌های مهم، تحلیل داده‌ها با دقت بالا انجام گیرد. یادداشت‌ها به شیوه یادداشت‌برداری حاشیه‌ای تنظیم و در کنار داده‌های حاصل از ضبط نشست‌ها، در قالب مراحل کدگذاری باز و محوری تحلیل شد. در کدگذاری باز پس از مرور داده‌ها، مفاهیم دربرگیرنده توسعه دانشجو معلمان رشته‌های تربیت بدنی دانشگاه فرهنگیان استخراج و مفاهیم مشابه با یک کد مشترک در قالب ۵۰ مفهوم کدبندی گردید. سپس مفاهیم کدبندی شده شاخص‌ها) با بهره‌گیری از مرحله کدگذاری محوری، در قالب ۵ بعد (اعتباربخشی و انتخاب شاخص‌ها و ابعاد توسعه دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان اصفهان در رشته تربیت بدنی) دسته‌بندی شدند. فهرست مشارکت‌کنندگان در مصاحبه براساس جدول (۱) می‌باشد:

تحقیق، پژوهش‌گر پس از شناسایی یا انتخاب اولین واحد نمونه‌گیری و دریافت اطلاعات درزمینه مورد مطالعه، برای شناسایی و انتخاب افراد و نمونه‌های بعدی کمک گرفت (مکت نی و همکاران^{۲۵}، ۲۰۰۸). به همین ترتیب متخصصین و نخبگان دیگرشناسایی و انتخاب شدند و در این پژوهش از روش غیرخطی نمونه‌ها انتخاب شدند به این صورت که یک استاد یک عضو هیئت علمی در دانشگاه فرهنگیان، به منظور پیشبرد امور و کمک به محقق در راستای انجام پژوهش خود، شخص دیگری را معرفی می‌کرد و این پروسه تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت (ایست و همکاران^{۲۶}، ۲۰۰۲). به منظور افزایش دقت و صحت داده‌پردازی و تحلیل آن‌ها در زمان انجام مصاحبه، افزون بر یادداشت‌برداری با کسب اجازه از مشارکت‌کنندگان، مصاحبه‌ها ضبط شد. مرور پی‌درپی مصاحبه‌ها در

جدول ۱- فهرست مشارکت‌کنندگان در مصاحبه

لیست مشارکت‌کنندگان	جنسیت	تحصیلات	سوابق و سمت کاری
P1	مرد	دکترای تربیت‌بدنی	هیئت‌علمی فرهنگیان / مدرس / ۲۰ سال
P2	زن	دکترای تربیت‌بدنی	هیئت علمی فرهنگیان / مدرس خواهران / ۲۰ سال
P3	زن	رفتار حرکتی	مدرس فرهنگیان / معلم تربیت‌بدنی / ۱۰ سال
P4	مرد	فیزیولوژی	مدرس دانشگاه فرهنگیان و کارمند بخش تربیت‌بدنی متوسطه آموزش و پرورش / ۱۵ سال
P5	مرد	دانشجوی دکترای مدیریت راهبردی در سازمان‌های ورزشی	مدرس فرهنگیان / معلم تربیت‌بدنی / ۱۱ سال
P6	زن	دانشجوی دکترای مدیریت راهبردی	مدرس دانشگاه فرهنگیان / معلم تربیت‌بدنی / ۹ سال
P7	مرد	دکترای تربیت‌بدنی (گرایش مدیریت راهبردی)	کارمند اداری دانشگاه فرهنگیان / ۱۱ سال
P8	مرد	حرکات اصلاحی	مدرس دانشگاه فرهنگیان / ۶ سال
P9	زن	مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی	تدریس در دانشگاه فرهنگیان و سایر دانشگاه‌ها / ۵ سال
P10	زن	رسانه‌های ورزشی	تدریس در دانشگاه فرهنگیان و سایر دانشگاه‌ها / ۵ سال
P11	مرد	دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه فرهنگیان / ۴ سال

معلم تربیت بدنی (متوسطه) / ۱۹ سال	دانشجوی دکترای رفتار حرکتی	مرد	P12
تدریس در دانشگاه فرهنگیان و سایر دانشگاه‌ها / ۵ سال	مدیریت رویدادهای ورزشی	زن	P13
مدرس دانشگاه و پرديس دانشگاه فرهنگیان / معلم تربیت بدنی / ۱۱ سال	کارشناس ارشد تربیت بدنی	زن	۱۴P
معلم تربیت بدنی آموزش و پرورش / ۱۵ سال	کارشناس ارشد تربیت بدنی	مرد	P15

منبع: یافته‌های تحقیق (۱۴۰۱)

مرحله اصلی نظریه پردازی می‌باشد. به عبارت دیگر، این مرحله از کدگذاری، فرایند یکپارچه‌سازی و بهبود مقوله‌ها برای شکل‌گیری نظریه است و براساس نتایج دو مرحله قبلی کدگذاری می‌باشد و به این ترتیب مقوله محوری را به شکلی نظام‌مند به دیگر مقوله‌ها ربط داده و مقوله‌هایی که نیازمند بهبود و توسعه بیشتری هستند را اصلاح می‌کند. در این مرحله پژوهشگر برحسب درک خود از متن، پدیده مورد مطالعه یا چارچوب مدل پارادایم را به هم می‌ریزد و به صورت ترسیمی، نظر نهایی را نشان می‌دهد.

در طول فرایند کدگذاری انتخابی، متن پاسخ‌ها دوباره بررسی شد و جملات و ایده‌هایی که بیانگر ارتباط بین مقوله‌ها بودند مجدداً مورد توجه قرار گرفتند؛ در این مرحله، مقوله یا پدیده محوری را که سایر مقولات بر محور آن می‌گردند به طور روش‌دار انتخاب و با ارتباط دادن آن با سایر مقوله‌ها شرحی انتزاعی برای فرایندی که در پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است، ارائه شده است. نتایج کدگذاری باز و محوری، منتج به کدگذاری انتخابی، بیان می‌دارد که توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تابعی از شرایط علی (شرایط عمومی، صلاحیت، مهارت، شناخت نیازها، مشارکت، دانش، ارزشیابی، کارآموزی و برنامه درسی)، شرایط زمینه‌ای (جو سازمانی، شرایط اداری و کارمندان و ارکان) و شرایط مداخله‌گر (نقش دولت، پژوهشی، دوره‌های دستیاری، دوره‌های کوتاه‌مدت و دوره‌های کارآفرینی) است. این عوامل، شرایط را برای اعمال کنش‌ها و تعاملات (تعیین الگوها و راهبردهای توسعه

پس از انجام مصاحبه با خبرگان و به دست آوردن مؤلفه‌ها و مقولات و ارائه تئوری پس از کدگذاری‌ها، با در نظر گرفتن مدل پارادایمی و مشخص نمودن شرایط علی، زمینه‌ها، راهبردها و استراتژی‌ها و پیامدها، چارچوب نهایی تدوین گردید.

یافته‌های پژوهش

تحلیل داده‌ها در رویکرد تحلیل محتوا بر اساس سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی صورت می‌گیرد. در مرحله کدگذاری باز داده‌های گردآوری‌شده از پرسشنامه باز بررسی شده و سعی می‌شود مفاهیمی از عمق موارد مطرح شده، استخراج گردد. علت نام‌گذاری این مرحله به کدگذاری باز، این است که بدون محدودیت به نام‌گذاری مقوله‌ها پرداخته شده است. به عبارتی در کدگذاری باز، با تفکری باز به نام‌گذاری مقوله‌ها پرداخته شده و محدودیتی در تعداد کدها و مقوله‌ها وجود ندارد. پس از کدگذاری باز، در کدگذاری محوری ابتدا پدیده محوری پژوهش که در این تحقیق توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان می‌باشد، براساس تائیدات پرسش‌شوندگان و مبانی نظری تحقیق تعیین شده است. سپس مقوله‌ها شامل شرایط علی (عواملی که منجر به وجود آمدن پدیده محوری می‌شوند)، شرایط زمینه‌ای (شرایط خاص و تأثیرگذار)، شرایط مداخله‌گر (شرایط عام مؤثر) و پیامدها شناسایی شده‌اند. نحوه تعاملات آنها در شکل (۳) نشان داده شده است. سومین مرحله از روش کدگذاری، کدگذاری انتخابی است. این مرحله در واقع فرایند پالایش تئوری است. کدگذاری انتخابی

حرفه‌ای) مهیا می‌کند که پیامدهای (ویژگی معلم دوره‌دیده و حرفه‌ای، تغییر الگوهای جذب، بهره‌گیری از تجربیات، سازندگی، اثربخشی و تدبیر و آینده‌نگری) را به دنبال دارد. شکل (۱) حاصل تجزیه و تحلیل مجدد داده‌های پژوهش بر اساس مدل پارادایمی است و نتایج کدگذاری انتخابی در این پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۲- کدگذاری باز

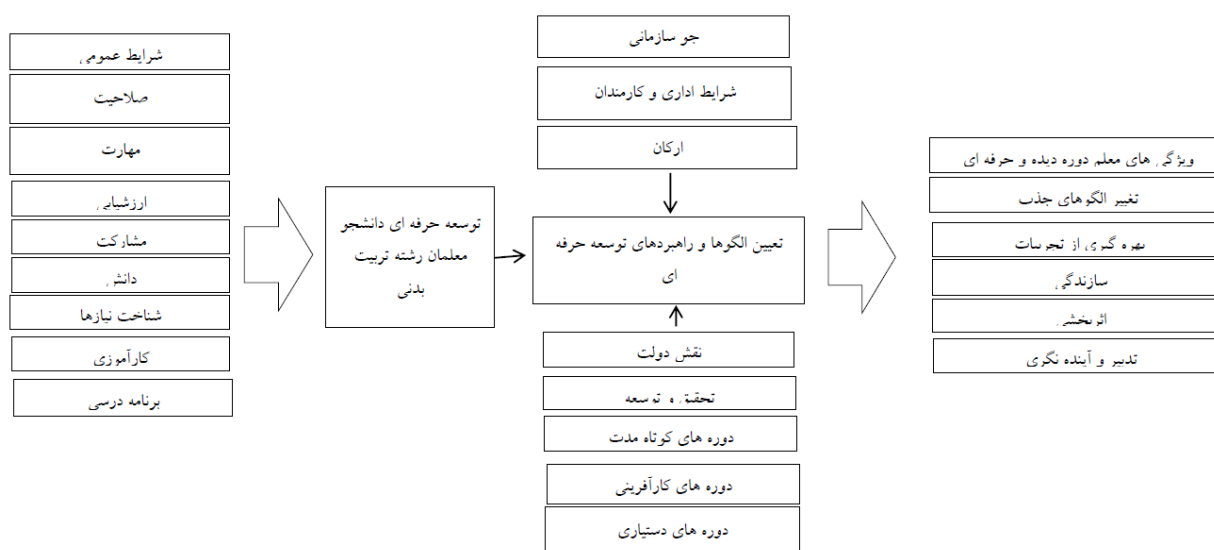
ردیف	مفاهیم	مقوله‌ها	جایگاه در مدل
۱	داشتن مهارت کلامی	شرایط عمومی	علی
۲	داشتن سلامت جسمانی		
۳	دقت در عملکرد		
۴	به‌روز بودن و دارا بودن اطلاعات ورزشی		
۵	انعطاف‌پذیری		
۶	روحیه انتقادپذیری		
۷	برنامه درسی غنی شده	برنامه درسی	
۸	برنامه مسلط بر روش تدریس فعال و خلاقانه		
۹	تغییرات برنامه درسی با برنامه درسی مشارکتی		
۱۰	مقایسه برنامه تغییر یافته شده با برنامه قبلی در آموزش		
۱۱	دستیابی به آرمان	صلاحیت	
۱۲	رسیدن به توسعه پایدار		
۱۳	نظر گرفتن آموزش‌های دائم		
۱۴	خود راهبری یادگیری		
۱۵	صلاحیت (شناختی - مهارتی، نگرشی - رفتاری و مدیریتی)		
۱۶	صلاحیت‌های علمی و مهارتی		
۱۷	مهارت‌های مهارتی و فناوری و اخلاقی و مهارت‌های روان‌شناختی	مهارت	
۱۸	مهارت‌ها و معیارهای اخلاقی فدای مهارت‌های عملیاتی نگردند		
۱۹	مؤلفه‌های دانش و مهارت و به‌منظور دستیابی به صلاحیت اخلاقی اعتقادی، وجدان کاری		
۲۰	مهارت‌های مهارتی و فناوری و اخلاقی و مهارت‌های روان‌شناختی		
۲۱	تکیه بر مشارکت پروری	مشارکت	
۲۲	رشد صلاحیت‌ها و توانمندسازی حرفه‌ای		
۲۳	اولویت دادن به دانش حرفه‌ای به‌جای دانش محتوایی	دانش	
۲۴	رشد دانش حرفه‌ای - عمل حرفه‌ای و تعهد حرفه‌ای		
۲۵	افزایش دانش تخصصی خاص		
۲۶	تجربیات شخصی با ملاک قرار دادن صلاحیت اخلاقی و دانش تخصصی		
۲۷	دانش حرفه‌ای شیوه‌های نوین و خلاقانه		
۲۸	به‌کارگیری دانش فناوری در آموزش به شیوه غیرحضور		
۲۹	بررسی نیاز جامعه در حیطه تربیت‌بدنی	شناخت نیازها	
۳۰	بررسی نیاز معلمان تربیت‌بدنی		

		بررسی نیازهای دانش‌آموزان	۳۱
		نیاز حرفه‌ای متناسب با عصر حاضر	۳۲
	ارزشیابی	ارزشیابی به منظور بررسی و اندازه‌گیری میزان رشد و تعالی	۳۳
		ارزشیابی در میزان آمادگی از تکنولوژی و رفع نقاط ضعف	۳۴
		ارزیابی عملکرد دانشجو معلمان در دوره آزمایشی	۳۵
	کارآموزی	دادن آزادی عمل در دوران کارآموزی	۳۶
		شفاف‌سازی تمام امور در دوران کارآموزی	۳۷
مداخله‌گر	نقش دولت	سرمایه‌گذاری مقطعی و کلان	۳۸
		امتیازدهی و تشویق	۳۹
		امکانات و تسهیلات	۴۰
	دوره‌های کوتاه‌مدت	دوره‌های مقدماتی تا حرفه‌ای	۴۱
		دوره‌های حضوری و غیرحضوری	۴۲
		اجباری و آزاد	۴۳
	دوره‌های کارآفرینی	آشنایی با شیوه‌های نوین تدریس در تربیت بدنی	۴۴
		دوره‌های کاربردی عملیاتی	۴۵
		برگزاری آزمون برای شناسایی افراد مستعد برای اشاعه	۴۶
		ارزیابی از دوره مقدماتی جهت هدایت افراد توانمند به دوره‌های بعدی	۴۷
	دوره دستیاری	دوره‌های عملیاتی و تکمیلی	۴۸
		کسب تسلط در حضور افراد باتجربه	۴۹
		تلاش برای گذر از مرحله آزمایشی به حقیقی	۵۰
	تحقیق و توسعه	کارگاه‌های وابسته به پژوهش	۵۱
		رفع نواقص و بهبود روزافزون	۵۲
		ارتقای کیفیت	۵۳
	زمینه‌های	جو سازمانی	فضای اعتماد و همکاری
امنیت شغلی			۵۵
تأثیرگذار در آینده			۵۶
جو مناسب			۵۷
شرایط اداری		تعریف دقیق وظایف	۵۸
		شناسایی معضلات و کمک به رفع تا حصول رضایت	۵۹
		مشخص بودن مسئولیت‌ها و دریافتی (حقوق)	۶۰
		بهسازی آموزش و پرورش	۶۱
ارکان		زیرساخت‌های اساسی	۶۲
		راهبرد مطلوب	۶۳
		تنوع مدل‌ها	۶۴
پیامدها	ویژگی‌های معلم دوره‌دیده و حرفه‌ای	الگو بودن	۶۵
		در شرایط خاص قدرت برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری داشته باشد	۶۶
		آگاهی از استانداردهای جهانی و عمل نمودن طبق آن	۶۷
		برخوردار از هوش اجتماعی	۶۸

		ریسک‌پذیری بالا	۶۹
		توجه به نیازها علایق و استعدادها	۷۰
		خود یادگیرنده	۷۱
		ظاهر متناسب با الگوهای تربیت‌بدنی	۷۲
		خوش‌برخورد و خوش‌اخلاق	۷۳
		قدرت ترتیب دادن فعالیت‌های جمعی و فردی	۷۴
		رشد و ارتقای شخصیت دانش آموزان	۷۵
		متعهد بودن بر کلاس و کار	۷۶
		استفاده از تجربیات کسب کرده در آموزش	۷۷
		وجدان کاری داشته باشد	۷۸
	تغییر الگوهای جذب	دقت بیشتر در جذب معلمان	۷۹
		استفاده از نخبگان	۸۰
		استفاده از افراد بازنشسته باتجربه در آموزش تازه واردین	۸۱
		تشکیل گروه‌های راهنمایی جمعی (هم‌فکری و...)	۸۲
	بهره‌گیری از تجربیات	در نظر گرفتن پشتیبان و راهنما برای هر معلم جدیدالورود	۸۳
		بررسی نمودن علل شکست برنامه‌های مربوط به تربیت‌بدنی	۸۴
		مطالعه روایت‌های دانشجو معلمان به منظور بهبود عملکرد	۸۵
		به کارگیری تفکر انتقادی	۸۶
	سازندگی	هم‌راستا کردن انگیزه با توانمندی عقلی و ذهنی	۸۷
		یادگیری حرفه‌ای در راستای انگیزش و تمایل معلم	۸۸
		شکل‌دهنده سرنوشت کشور	۸۹
		تربیت انسان‌ها به منظور دستیابی به اهداف	۹۰
	اثربخشی	تأثیرگذار در آینده	۹۱
		مشارکت و خودجوشی	۹۲
		فعالیت‌های بسیجی	۹۳
		تلاش برای دستیابی به اهداف خاص	۹۴
	تدبیر آینده‌نگری	دانش و مهارت کافی	۹۵
		توازن بین شایستگی و عملکرد	۹۶
		آگاهی از تغییرات به روز	۹۷
	کنش‌ها و تعاملات	انعطاف‌پذیری در موارد پیش‌بینی نشده	۹۸
		عملکرد هوشمندانه	۹۹
		مدیریت امور	۱۰۰
	توسعه حرفه‌ای	آینده‌نگری	۱۰۱
		شرایط زمینه‌ساز ارائه راهکار	۱۰۲
		ضرورت سیاست‌گذاری	۱۰۳

منبع: یافته‌های تحقیق (۱۴۰۱)

براساس یافته‌های مذکور، مدل پارادایمی تحقیق حاضر به صورت شکل (۱) است:

شکل ۱- مدل پارادایمی حاصل از یافته‌های مرحله کیفی تحقیق

منبع: یافته‌های تحقیق (۱۴۰۱)

تجربیات، سازندگی، اثربخشی و تدبیر و آینده‌نگری را به همراه دارند. قضایای فوق رابطه بین متغیرهای تأثیرگذار بر تبیین عوامل مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان و پیامدهای آن را منعکس می‌کند. بر مبنای یافته‌های مدل پارادایمی پژوهش و فرضیه‌های مذکور، مدل مفهومی ارائه شده در شکل (۳) روابط بین مقوله‌های اصلی حاصل از فرایند تحلیل کیفی را نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

براساس نتایج به دست آمده عوامل علی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی شامل شرایط عمومی، صلاحیت، مشارکت، مهارت، کارآفرینی، دانش، شناخت نیازها و ارزشیابی است؛ بنابراین می‌توان گفت داشتن مهارت کلامی، داشتن سلامت جسمانی، دقت در عملکرد، به روز بودن و دارا بودن اطلاعات ورزشی، انعطاف‌پذیری، روحیه انتقادپذیری، برنامه درسی غنی شده، برنامه مسلط بر روش تدریس فعال و خلاقانه، تغییرات برنامه درسی با برنامه درسی مشارکتی، مقایسه برنامه تغییر یافته شده با برنامه قبلی در آموزش، دستیابی به آرمان، رسیدن به توسعه پایدار،

بنابراین براساس بیان روایتی مؤلفه‌های به دست آمده طی پارادایم کدگذاری محوری و انتخابی، روابط بین آنها را می‌توان در قالب قضایای زیر بیان نمود. لازم به توضیح است تمامی متغیرهای مندرج در مدل براساس نظر خبرگان تحقیق به دست آمده است و مدل به صورت بی طرفانه تدوین شده است. از جمله عوامل علی تأثیرگذار بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تربیت بدنی می‌توان به شرایط عمومی، صلاحیت، مهارت، ارزشیابی، مشارکت، دانش، شناخت نیازها، کارآموزی و برنامه درسی اشاره نمود. همچنین جو سازمانی، شرایط اداری و کارمندان و ارکان زمینه خاصی را جهت اجرای کنش‌ها و تعاملات که همان تعیین الگوها و راهبردهای توسعه حرفه‌ای است، تبیین می‌کنند. شرایط مداخله‌گر شامل نقش دولت، تحقیق و توسعه، دوره‌های کوتاه مدت، دوره‌های کارآفرینی و دوره‌های دستیاری می‌باشد. در نهایت نیز توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تحت تأثیر شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر و کنش‌ها و تعاملات، پیامدهایی همچون ویژگی‌های معلم دوره دیده و حرفه‌ای، تغییر الگوهای جذب، بهره‌گیری از

افراد باتجربه، تلاش برای گذر از مرحله آزمایشی به حقیقی، کارگاه‌های وابسته به پژوهش، رفع نواقص و بهبود روزافزون و ارتقای کیفیت نقش مداخله‌گر در تدوین الگوها و سیاست‌های مرتبط با توسعه دانشجو معلمان در حوزه تربیت بدنی دارند. شرایط زمینه‌ای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان شامل جو سازمانی، شرایط اداری و کارمندان و ارکان می‌باشد. به طور کلی نتایج حاصله از برآورد مدل، حاکی از آن است که فضای اعتماد و همکاری، امنیت شغلی، تأثیرگذار در آینده، جو مناسب، زیرساخت‌های اساسی، راهبرد مطلوب و تنوع مدل‌ها از جمله عوامل زمینه‌ای مؤثر بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان و تدوین الگوها سیاست‌های موردنیاز است.

با توجه به نتایج تحقیق، پیامدهای الگو شامل سازندگی، اثربخشی، ویژگی‌های معلم دوره دیده و حرفه‌ای، تغییر الگوهای جذب و تدبیر و آینده‌نگری می‌باشد؛ بنابراین الگو بودن، در شرایط خاص قدرت برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری داشته باشد، آگاهی از استانداردهای جهانی و عمل نمودن طبق آن، برخورداری از هوش اجتماعی، ریسک‌پذیری بالا، توجه به نیازها علایق و استعدادها، خود یادگیرنده، ظاهر متناسب با الگوهای تربیت‌بدنی، خوش‌برخورد و خوش‌اخلاق، قدرت ترتیب دادن فعالیت‌های جمعی و فردی، رشد و ارتقای شخصیت دانش‌آموزان، متعهد بودن بر کلاس و کار، استفاده از تجربیات کسب کرده در آموزش، وجدان کاری داشته باشد، دقت بیشتر در جذب معلمین، استفاده از نخبگان، استفاده از افراد بازنشسته باتجربه در آموزش تازه واردین، تشکیل گروه‌های راهنمایی جمعی (همفکری و...)، در نظر گرفتن پشتیبان و راهنما برای هر معلم جدیدالورود، بررسی نمودن علل شکست برنامه‌های مربوط به تربیت بدنی، مطالعه روایت‌های دانشجو معلمان به منظور بهبود عملکرد، به‌کارگیری تفکر انتقادی، هم‌راستا کردن

نظر گرفتن آموزش‌های دائم، خود راهبری یادگیری، صلاحیت (شناختی - مهارتی، نگرشی - رفتاری و مدیریتی)، صلاحیت‌های علمی و مهارتی، مهارت‌های مهارتی و فناوری و اخلاقی و مهارت‌های روان‌شناختی، مهارت‌ها و معیارهای اخلاقی فدای مهارت‌های عملیاتی نگردند، مؤلفه‌های دانش و مهارت و به‌منظور دستیابی به صلاحیت اخلاقی اعتقادی، وجدان کاری، مهارت‌های مهارتی و فناوری و اخلاقی و مهارت‌های روان‌شناختی، تکیه بر مشارکت‌پروری، رشد صلاحیت‌ها و توانمندسازی حرفه‌ای، اولویت دادن به دانش حرفه‌ای به جای دانش محتوایی، رشد دانش حرفه‌ای عملی حرفه‌ای و تعهد حرفه‌ای، افزایش دانش تخصصی خاص، تجربیات شخصی با ملاک قرار دادن صلاحیت اخلاقی و دانش تخصصی، دانش حرفه‌ای شیوه‌های نوین و خلاقانه، به‌کارگیری دانش فناوری در آموزش به شیوه غیرحضوری، بررسی نیاز جامعه در حیطه تربیت بدنی، بررسی نیاز معلمان تربیت بدنی، بررسی نیازهای دانش‌آموزان، نیاز حرفه‌ای متناسب با عصر حاضر، ارزشیابی به منظور بررسی و اندازه‌گیری میزان رشد و تعالی، ارزشیابی در میزان آمادگی از تکنولوژی و رفع نقاط ضعف، ارزیابی عملکرد دانشجو معلمان در دوره آزمایشی، دادن آزادی عمل در دوران کارآموزی و شفاف‌سازی تمام امور در دوران کارآموزی بر توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان اثرگذار است.

مقوله محوی توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان تعیین الگوها و راهبردها می‌باشد. متغیرهای مداخله‌گر شامل نقش دولت، پژوهش، دوره‌های دستیاری، دوره‌های کارآفرینی و دوره‌های کوتاه‌مدت است. بر این اساس آشنایی با شیوه‌های نوین تدریس در تربیت بدنی، دوره‌های کاربردی عملیاتی، برگزاری آزمون برای شناسایی افراد مستعد برای اشاعه، ارزیابی از دوره‌های مقدماتی جهت هدایت افراد توانمند به دوره‌های بعدی، دوره‌های عملیاتی و تکمیلی، کسب تسلط در حضور

پیری، موسی، عطاران، محمد، کیامنش، علیرضا، حسین‌نژاد، غلامرضا (۱۳۹۰). برنامه‌ریزی درسی مدرسه محور راهبردی برای تمرکززدایی از نظام برنامه‌ریزی درسی، مجله علمی پژوهشی پژوهش‌های برنامه درسی دانشگاه تربیت معلم تهران، دوره اول، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۰.

چنس، پتی وچنس، ادوارد (۱۳۹۰). مقدمه‌ای بر رهبری آموزشی و رفتار سازمانی، مترجمان: محمد حسینی، میر محمد سید عباس‌زاده، مریم سامری انتشارات: دانشگاه ارومیه.

حجازی، سید یوسف، پرداختچی، محمدحسن، شاه‌پسند، محمدرضا (۱۳۸۸). رویکردهای توسعه حرفه‌ای معلمان، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول.

حیدری تفرشی، غلامحسین؛ یوسفی سعیدآبادی، رضا و خدیوی، اسدالله (۱۳۸۱). نگرشی به نظریات سازمان و مدیریت در جهان امروز، انتشارات فراشناختی اندیشه، چاپ اول.

شاه‌پسند، محمد رضا، حجازی، یوسف؛ رضوانفر، احمد، صائبی، محمد (۱۳۸۶). تعیین سطح توسعه حرفه‌ای مربیان مراکز آموزشی وزارت جهاد و کشاورزی، مجله پژوهش و سازندگی در زراعت و باغبانی، شماره، ۷۴.

شیرازی‌نژاد، احمد (۱۳۹۸). شناسایی و اعتباریابی عوامل توسعه حرفه‌ای مدیران مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش. پنجمین کنفرانس علوم انسانی ۱.

طاهری، مرتضی، عارفی، محبوبه، پرداخت چی، محمدحسین؛ و قهرمانی، محمد (۱۳۹۲). کاوش فرایند توسعه حرفه‌ای معلمان در مراکز تربیت معلم: نظریه داده بنیاد. نوآوری‌های آموزشی، (۱۲) ۴۵.

کاظمی، شب‌بنم؛ فارسی، فاطمه (۱۳۹۵). دیدگاه دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان نسبت به یکی از

انگیزه با توانمندی عقلی و ذهنی، یادگیری حرفه‌ای در راستای انگیزش و تمایل معلم، شکل‌دهنده سرنوشت کشور، تربیت انسان‌ها به منظور دستیابی به اهداف، تأثیرگذار در آینده، مشارکت و خودجوشی، فعالیت‌های بسیجی، تلاش برای دستیابی به اهداف خاص، دانش و مهارت کافی، توازن بین شایستگی و عملکرد، آگاهی از تغییرات به روز، انعطاف‌پذیری در موارد پیش‌بینی نشده، عملکرد هوشمندانه، مدیریت امور و آینده‌نگری از پیامدهای توسعه حرفه‌ای دانشجو معلمان است. همان‌طور که می‌دانید پیشنهادها این امکان را می‌دهد که تمامی کارکنان و ذینفعان سازمان که در این تحقیق شامل اساتید هیئت‌علمی، اساتید مدعو و کارکنان و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان اصفهان می‌باشند و همچنین سیاست‌گذاران این حوزه از نتایج حاصل از این تحقیق که به نوعی تعداد قابل توجهی از عوامل تأثیرگذار بر فرایند توسعه حرفه‌ای دانشجو معلم را شناسایی نموده است، بهره‌برداری نموده و در تصمیمات متخذه مدنظر قرار دهند که خود این امر عامل تحقق موارد دیگر خواهد بود که در اینجا می‌توان مسیر را برای محقق یا محققین بعدی علاقه‌مند به توسعه حرفه‌ای باز گذاشت و موارد دیگر آن را موردبررسی و تحقیق قرار دهند.

منابع

اکبری، بهنام، صالحی، جلال، شریفی، خلیل (۱۳۹۴). تربیت معلم و توسعه مهارت کارآفرینی در دانشجو معلمان، اولین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، اقتصاد، حسابداری و علوم تربیتی.

بدری گرگری، رحیم، فتحی آذر، اسکندر، حسینی نسب، سیدداوود، مقدم محمد (۱۳۸۹). تأثیر بازانديشي در عمل بر تفکر انتقادی دانشجو، معلمان مراکز تربیت معلم تبریز، نشریه؛ مطالعات تربیتی و روان‌شناسی یدوره ۱۱.

teachers. Analysis from a physical education subject. *Eur. Phys. Educ. Rev.* 21, 467–484. doi: 10.1177/1356336x15582358

Ho, P & North, S (2015). Evidencing teacher education: Strategies for assessment graduate teachers teaching competencies to inform program quality. *Advances in scholarship of teaching and learning*, 2(2). 1-14.

Jones, A.L and Kiser, P.M (2014). Conceptualizing criticality as a guiding principle for high quality academic service learning. *Int. J. Teach. Learn. Higher Educ.* 26, 147–156.

Lee, S. J, Wilder, C and Yu, C (2018). Exploring students' perceptions of service-learning experiences in an undergraduate web design course. *Teach. Higher Educ.* 23, 212–226. doi: 10.1080/13562517.2017.1379486.

Metzler, M (2017). *Instructional Models in Physical Education*. Routledge. London: Taylor and Francis Group, doi: 10.4324/9781315213521.

Noe, R. A (2010). *Employee training and Development*. New York: McGraw-Hill.

Riabovol, L (2017). the essence and structure of history and legal studies teacher's competency: analysis of ukrainian and foreign scholars' approaches, *Comparative Professional Pedagogy* 7(3). 26-34. DOI: 10.1515/rpp-2017-0032.

Whitley, M. A, Walsh, D, Hayden, L., and Gould, D. (2017). Narratives of experiential learning: students' engagement in a physical activity-based servicelearning course. *J. Teach. Phys. Educ.* 36, 419–429. doi: 10.1123/jtpe.2016-0141.

Yıldız, E & Kangalgil, M (2014). The examination of physical education teacher's professional competence and ideas regarding their teaching methods. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 5(1), 61–76.

مؤلفه آزمون جامع (تجربیات کارورزی) به عنوان نظام سنجش صلاحیت حرفه‌ای دانشجو معلمان، دومین همایش ملی تربیت معلم.

موسی پور، نعمت‌اله، احمدی، آمنه (۱۳۹۵). طراحی کلان برنامه درسی تربیت معلم ایران، دانشگاه فرهنگیان، تهران.

یوسفی مقدم، رحیم (۱۳۹۴). امر موقت و توسعه هویت حرفه‌ای دانشجویان دکتری در ایران فصلنامه سیاست علم و فناوری سال هفتم، شماره ۲.

هنری، حبیب (۱۳۹۷). طراحی مدل صلاحیت‌ها و ویژگی‌های حرفه‌ای معلمان تربیت بدنی و ورزش. *مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش*، ۱۹(۵).

Bransford, Darling Hammond; Le Page (2005). Introduction. In Darling-Hammond, L& Bransford, J. (Eds.) *Preparing Teachers for a Changing World: What Teachers Should Learn and Be Able To Do*. Jossey-Bass.

Capella-Peris, C, Gil-Gómez, J and Chiva-Bartoll, O (2020). Innovative analysis of service-learning effects in physical education: a mixed methods approach. *J. Teach. Phys. Educ.* 39, 102–110. doi: 10.1123/jtpe.2019-0030

Domangue, E and Carson, R. L (2008). Preparing culturally competent teachers: service-learning and physical education teacher education. *J. Teach. Phys. Educ.* 27, 347–367. doi: 10.1123/jtpe.27.3.347

Galvan, C, Meaney, K and Gray, V (2018). Examining the reciprocal nature of service-learning for underserved students and preservice teachers. *J. Teach. Phys. Educ.* 37, 363–372. doi: 10.1123/jtpe.2018-0051

Gil-Gómez, J, Chiva-Bartoll, O and Martí-Puig, M (2015). The impact of service learning on the training of pre-service

یادداشت

¹Development

²Critical Thinking

³Mangena et al

⁴Thematic knowledge

⁵Knowledge of educational practice

⁶Knowledge of thematic educational practice

⁷Francis Bacon

⁸اقتصاد دانایی محور اقتصادی است که به صورت مستقیم

براساس تولید، توزیع و مصرف دانایی و اطلاعات قرار گرفته

باشد. در اقتصاددانی که دانایی محرک اصلی رشد، ایجاد ثروت

و اشتغال در تمامی رشته فعالیت‌ها است

⁹wood

¹⁰Doko

¹¹professional development

¹²Guskey

¹³Richter et al

¹⁴Development

¹⁵Bransford

¹⁶Kent

¹⁷Riabovol

¹⁸Yildiz & Kangalgil

¹⁹Noe

²⁰Sumantri & Angger

²¹Riabovol

²²Ho & North

²³Mukhopadhyay

²⁴Strauss and Corbin

²⁵Mact nee et al

²⁶East et al